List 23. Tečaj LI.

NOVICE

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 9. junija 1893.

Politiški oddelek.

Volitve v Trstu.

Te dni vršile so se volitve v Trstu, ki so pokazale kaj žalostno podobo o tamošnjih političnih razmerah. Tržaški mestni zbor se je bil razpustil, ker se je v njem le prevečkrat pokazalo, da ne navdaja avstrijsko patrijotično čuvstvo njegove večine, temveč gospodje močno škilijo čez mejo. Nove volitve imele so namen spraviti boljše elemente v mestni zbor. Sedaj, ko to pišemo, dovršene so volitve v četrtem in tretjem volilnem razredu.

Pred volitvami so se vršila nekaka pogajanja mej Slovenci in laškimi konservativci, ki pa niso pripeljala do nobenega vspeha. Konservativci, ki so vladna stranka v Trstu, niso hoteli dovoliti Slovencem ničesa, misleč, da morda sami zmagajo. O tem, da bi se osnovala v Trstu slovenska ljudska šola, še slišati niso hoteli. Pri tacih razmerah pač ni bilo več misliti na kako skupno delovanje pri volitvah. Slovenci so toraj sklenili, da v četrtem razredu postavijo svoje kandidate, v drugih pa oddajo prazne listke.

V četrtem razredu so bili voljeni z veliko večino progresovci, to je kandidatje one stranke, katera hrepeni po zjedinjenji z Italijo. Njih kandidat, ki je dobil najmanj glasov, jih je vendar dobil še 820. Od vladne stranke je pa dobil največ 286 glasov. Slovenski kandidatje so pa dobili od 58 do 73 glasov.

Volilni izid v tretjem razredu je za vlado nekoliko ugodnejši, kajti zmagala je s svojimi kandidati z najmanj kacimi tridesetimi glasovi večine. Ta izid se pa nikakor ne more popolnoma ugoden imenovati. V tem razredu volijo namreč uradniki, kateri so seveda volili vladne kandidate. Od nezavisnih volilcev je pa tudi v tem razredu večina oddala svoje glasove za progresovce.

Tak izid je gotovo žalosten. Pričakovali smo, da slovenski kandidatje dobe več glasov. Nekoliko je krivo, da je tako malo Slovencev volilo, v prvi vrsti to, da so se Slovenci le prepozno odločili za svoje kandidate, torej niso mogli prav razviti svoje agitacije. Mnogo glasov so jim pa izpleli konservativci z neko zvijačo. Razširili so bili po mestu novico, da se je mej Slovenci in konservativci doseglo sporazumljenje, in so vsled tega mnogi Slovenci volili konservativne kandidate. Tako majhno število slovenskih glasov bode vsekako slabo vplivalo na bodoči politični razvoj. Odločilni krogi se ne bodo na slovenstvo dosti ozirali, češ, da razpolaga s tako majhnim številom glasov na volišči.

Opazilo se je, da je mej tržaškimi Slovenci še veliko premalo organizacije. Mnogo bode še treba delati, da pridemo do kake politične veljave. Progresovska ali iredentska stranka je pa v Trstu jako dobro organizovana. Od njih se druge stranke tudi lahko mnogo nauče. Ta stranka ni veliko kričala, na tihem je pa pridno delovala, zato pa ima pokazati take ugodne vspehe.

Volitve so pokazale, da je nižje prebivalstvo v Trstu že večinoma okužil iredentizem. Konservativni listi očitajo Slovencem, da so mnogi volili iredentovce. To je žal tudi popolna resnica. To pa niso Slovenci, kateri se zavedajo svoje narodnosti, temveč poitalijančenci. Prav z dobro vestjo lahko rečemo, da izmej deset Slovencev, ki se v Trstu poitalijančijo, se jih devet pridruži iredenti. Da se pa Slovenci poitalijančujejo, pa gotovo niso krivi Slovenci sami, zlasti slovenska stranka ne, temveč le tisti vladni sistem, ki daje povsod Italijanom prednost, in ne dopušča, da bi se osnovale slovenske šole v Trstu. Dokler se ne spremeni ta sistem, se tudi razmere v Trstu spremenile ne bodo.

Zadnje volitve so popolnoma obsodile ta sistem. Toda žal, le malo je upanja, da bi vlada že sedaj spoznala svoje napake. Na Dunaji vlada vedno nekak strah pred slovanstvom, in to si znajo Italijani dobro izkoristiti, K večjemu utegnejo v Trstu zopet z nemštvom začeti preganjati iredentizem, kar seveda ne bode imelo nobenih vspehov. Nemštvo na Primorskem nima nobenih korenin in tudi nobene prihodnosti. Jedini jez, ki se da postaviti proti iredentizmu so Slovani. Slovanski element je na

Primorskem močnejši, nego si vlada misli, le poiskati ga je treba. V Trstu je res italijanski živelj močen, ali če vlada resno hoče pospeševati slovanstvo, pa bode kmalu videla, da se bode zlasti v nižjih razredih začelo kmalu spreminjati na bolje. Okrepčanje slovanstva v drugih krajih na Primorskem, bode tudi močno vplivalo na Trst. Čim bolj se drugod še podrežejo korenine italijanski iredenti, tem boljše bode tudi v Trstu.

Pred vsem je potrebno, da se vodstvo tržaške vlade izroči v roke možu, ki bode kos tej težavni nalogi, ki bode vedel, kaj je njegova dolžnost v pokrajini, ki je po večini slovanska, katerega bode vodila stroga pravičnost do vseh narodnostij, kateri ne bode dajal nobene prednosti italijanskemu življu, kateri bode imel pa tudi dovolj poguma stopiti Italijanom na prste.

Če tudi je zlo jako globoko se zarilo, vendar se pa še da izruvati. Vedeti je treba, da se Italijani ne odlikujejo baš s pogumom. Če bodo videli, da vlada v Trstu stroga roka, ki ni pripravljena se jim udati, pa bodo veliko volnejši.

Kaj je pa storiti tržaškim Slovanom, dokler ne pride boljše prepričanje v vladne kroge? Nič druzega, kakor organizovati se, da bodo vladni krogi spoznali, da so Slovani še vedno važen faktor v Trstu. Z vladno stranko se jim pa ni spuščati v nikaka pogajanja, dokler se razmere bistveno ne spremene. Taka pogajanja le begajo duhove, druzega pa nič. Poslednji dogodki so dovolj očitno pokazali, da od vladne stranke mi nimamo pričakovati pravičnosti, ravno tako kakor od iredentovcev ne. Obupati pa nam ni treba. Prej ali slej se bodo odprle oči odločilnim krogom na Dunaji, kam da sedanji sistem pelja. Še jedne ali dvoje take volitve, pa jo bodo dogospodarili gospodje, ki imajo sedaj veliko besedo pri tržaškem namestništvu. Tržaški Slovenci so preživeli barona Pretisa, pa bodo tudi Rinaldinija.

Politični pregled.

Delegacije. — Minister vnanjih stvarij grof Kalnoky je te dni v delegacijskih odsekih razlagal vnanjo politiko. Razmere se niso od zadnjega delegacijskega delovanja skoro nič spremenile. Trodržavna zveza še vedno obstoji in je njen značaj jako miren. Odnošaji z Rusijo se boljšajo, posebno car je jako miroljuben. Na Balkanu ni nič vznemirljivega. Bolgarskih razmer grof Kalnoky ni nič omenjal, v Srbiji se je prevrat tako gladko zvršil, da se o kaki revoluciji še govoriti ne more. Z novo srbsko vlado je Avstrija v dobrih odnošajih. Z Rumunijo so pa le neka gospodarska nasprotja. Najbolj veselo je pa, da je minister izrekel nado, da se odnošaji v Evropi še tako zboljšajo, da se bode lahko celo mislilo na razoroževanje. Kalnokyjeva pojasnila niso le pri nas, temveč tudi v Rusiji napravila najboljši vtis. — Minister Kalay je pa delegatom razložil, kako da v Bosni napreduje kmetijstvo, obrtnija, trgovina in šolstvo. V Mostaru se osnuje nova popolna gimnazija. Nove ceste se delajo, blagostanje prebivalstva se vekša.

Volitve v Trstu. — V drugem razredu so zmagali iredentovci ali progresovci. Ker v prvem zmagajo konservativci, bode v novem mestnem zboru s prva majhna konservativna večina, ker bodo Slovenci iz okolice podpirali konservativce. Ta večina bode le sprva in bolj navidezna. Snuje se že sedaj iz nekaterih progresovcev in nekaterih konservativcev zmerna liberalna stranka. Ta stranka bode pa le nekaj časa hodila po sredi. Čez nekaj mesecev se pa pridruži progresovcem, ki bodo zopet v novem zboru imeli večino, kakor so jo imeli v razpuščenem.

Shod moravske narodne stranke. — V nedeljo je bil v Brnu shod zaupnikov narodne stranke. Na tem shodu sta govorila državna poslanca Začek in Fanderlik. Poslednji je posebno naglašal, da se morajo Čehi sedaj posebno potegovati za narodno jednakopravnost in delati na to, da se obnovi prejšnja desnica. Za obnovljenje češkega državnega prava sedaj ni pravi čas. Poprej je treba sporazumljenja z Nemci, ki je pa mogoče le na podlagi narodne jednakopravnosti.

Mladočeški shod je bil v nedeljo v Jiglavi na Moravskem. Dr. Herold je zagovarjal narodno jednakopravnost in češko državno pravo. Hudo je grajal Plenerjevo postopanje v delegaciji in opravičeval mladočeško rogoviljenje v deželnem zboru. Shod je izrekel mladočeškim poslancem zaupanje, nezapanje pa dvornemu svetniku Mežniku in dr. Fanderliku.

Zagrebški mestni zbor. — V zagrebškem mestnem zboru se je pokazalo hudo nasprotje mej vladno stranko in opozicijo. Poslednja je hotela interpelovati župana zaradi postopanja policije proti vseučiliščnikom ob poslednji deželnozborski volitvi. Župan pa ni dopustil interpelacije, izgovarjajoč se, da mesto izvaja policijo le v prenesenem delokrogu. Ker je večina pritrdila mnenju županovemu, je opozicija zapustila dvorano.

Ogersko. — Najvišje sodišče je obsodilo komornskega opata na 70 gld. globe, ker ni izvrševal ukaza naučnega ministra, po katerem se morajo krsti otrok iz mešanih zakonov naznaniti duhovnemu pastirju tiste vere, v kateri se po državnem zakonu ima otrok vzgojiti. Ta razsodba je zaradi tega važna, ker je najvišje sodišče priznalo postavnost ministrovemu ukazu, o kateri se je poprej dvomilo. Učni minister je poprosil za jeden prepis razsodbe.

Srbija. — Volitve v skupščino so končane. Voljenih je 120 radikalcev, 10 naprednjakov in 1 liberalec; v treh okrajih je treba ožje volitve. Oddanih je bilo vkupe 231.541 glasov in sicer 204.174 glasov za radikalce. 26 945 za naprednjake in 422 za liberalce. Pri zadnjih volitvah, ko so z nepostavnimi sredstvi prodrli liberalci, oddanih je bilo 235.000 glasov. Ta izid volitev jasno kaže, da je ogromna večina naroda na radikalni strani. Kaj premorejo liberalci v Srbiji, kažejo številke 231.541 in 235.000. Pri ravno završenih volitvah je vodstvo liberalne stranke sklenilo volitev se ne udeležiti in vendar tako majhna razlika mej prej in sedaj došlimi volilci Liberalni sklep torej ni imel velikega vpliva.

Nemčija. — Volilno gibanje na Nemškem priča jasno o veliki neslogi, ki vlada ondi mej posameznimi strankami. Kandiduje se vse navskriž, tako, da o konečnem vspehu še ni moč prav ničesar povedati. Z ene strani se zatrjuje, da bo nova zbornica po večini za vojaško predlogo, z druge strani se pa temu zopet odločno oporeka.

Francija. — Zbornica sklenila je zakon, po katerem osobe službujoče v javnih službah ne morejo biti voljene v zbornico. Po zmerno-republikanskih listih nastal je vsled tega sklepa velikansk hrup, vsled česar je zbornica nekolike spremenila svoj sklep, in sicer v toliko, da le državni uradniki in duhovniki ne morejo biti voljeni v zbornico. S tem je zbornica pokazala zopet svoje sovraštvo proti duhovščini. Bo li tudi senat pritrdil temu sklepu, se dvomi. — Več dopolnilnih volitev na Francoskem je pokazalo, da liberalci vsled panamske afere niso izgubili še zaupanja pri ljudstvu. Vse kaže, da bodo i pri prihodnjih volitvah v zbornico, ki bodo jeseni, zopet prodrli liberalci.

Rusija. — Ruski car Aleksander III. mudil se je minoli teden v Moskvi in položil temeljni kamen spomeniku carja Aleksandra II. Moskva je svojega vladarja preprisrčno vzpre-

jela in vsi moskovski listi sedaj po odhodu carjevem v prelepih člankih slavijo skrbnega, dobrega in miroljubnega sedanjega ruskega vladarja

Belgija. — Vojno ministerstvo pripravlja predlogo za povišanje vojske. Belgiji je močneje vojske največ treba zaradi notranjih delavskih razmer. Socijalistiški duh, ki preveva ondi delavce, navdaja zmirom bolj vlado s skrbjo. Sicer je pa tudi republikanski duh močno razširjen po Belgijskem.

Obrtnija.

Čikago in Kolumbijeva razstava.

(Dalje.)

Narodnih prepirov, kakor so v Avstriji, ne poznajo v Čikagu, vsaj sedaj ne. Tukaj se ljudje tudi bolj brigajo le za gospodarstvo. Pridobivanje denarja je v Čikagu, kakor sploh v Ameriki prva stvar. Prebivalstvo mesta se povekša vsako leto za kacih 100.000 prebivalcev, in vsi najdejo dela.

Zgoraj smo rekli, da v Čikagu ni narodnih bojev. Dosedaj je bilo to pač res, ali v prihodnje pa utegne postati drugače. Angleži so se začeli bati, da mesto zgubi svoj angleško-ameriški značaj, ker se vedno priseljuje toliko tujcev. Dosedaj se je tukaj potujčevanje hitro vršilo. Otroci došlih Nemcev ali Čehov so se navadno že čutili Angloameričane in niti materinščine dobro več umeli niso, unuki so pa gotovo bili že popolno angleški govoreči Američani. Od kar so se osnovale neangleške šole, izhajajo časopisi v raznih jezicih, se pa to raznarodovanje ne vrši več tako hitro. Posebno nekateri deli mesta dobivajo nemški značaj. S posebnim zakonom se je vpeljala občna šolska dolžnost in hkratu določilo, da se mora v vseh šolah poučevati angleščina. Proti temu zakonu se pa začenja upor pri neangleških prebivalcih. Nemce so nekoliko potolažili s tem, da so v mestne šole vpeljali nemščino kot neobvezni predmet, katere se uče tudi mnogi Nenemci. Sedaj ga nekaj besed iz mladih dnij čikaškega mesta.

Zemlja, kjer sedaj stoji Čikago, je bila znana že v sedemnajstem stoletji. Tedaj so tjakaj prišli prvi francoski misijonarji spreobračat Indijane Tedaj so prišla v Evropo prva poročila o silno rodovitnih pokrajinah ono stran kanadskih jezer, o velicih rekah, ki ondi teko in rudečekožcih ondi bivajočih. Omenjali so majhno reko Čikago, po kateri Indijani vozijo proti Mississipiju. V vsem osemnajstem stoletji so le nekateri evropski lovci zahajali v te kraje, ali še niso ustanovili nobenega sela v teh obširnih pokrajinah.

Leta 1804. je prišel v te kraje kanadski trgovec s kožuhovino John Kindie. Zgradil si je ob izlivu reke Čikago v Michigansko jezero leseno hišo in je dolgo trgoval z Indijanci, ki so mu ostali celo prijatelji o krvavih vojnah. John Kindie slavi še sedaj kot utemeljitelj čikaškega mesta.

Tedaj so ti kraji bili še v oblasti Indijanov. Zjedinjene države še tukaj neso imele nobene moči. Kupiti so morale od Indijanov nekoliko zemlje, da so napravili vojaško postajico v varstvo trgovcev s kožuhovino in vanjo postavili 70 mož. Ta postaja je bila le malo časa. Leta 1812. so jo napali Indijani in vse vojake pobili.

Po vojni, štiri leta pozneje, so zopet kupili od Indijancev precej zemlje ob Michiganskem jezeru blizu reke Čikaga, obnovili prejšnjo vojaško trdnjavo. Obnovili so zopet vojaško postajo. Če tudi se je mnogo storilo za varstvo naseljencev, vendar nikdo ni maral iti tje. Leta 1825. je bilo le 24 belih ljudij razen vojakov tu naseljenih. Ker naselba ni uspevala, odpravili so tudi vojaško posadko.

Tedaj tukaj ni bilo po ogromnih pragozdih nobenih cest, in potov. Leta 1830. so Zjedinjene države sklenile zgraditi kanal od Kanadskih jezer skozi reko Čikago in Illinois k Mississipiju, da bi mogli preskrbovati razstresene vojaške posadke v teh krajih. Pa še tedaj ni nikdo veroval v bodočnost čikaške naselbine, ki je tedaj štela kacih 300 ljudij, mej temi pa le polovico belih, drugi so bili Indijanci, Zamorci in mešanci. Vendar je tedaj državni komisar naselbino uredil, omejil, nezasedeni deli so se ponujali na prodaj po poldrugem dolarji oralo. Pa še za to nizko ceno ni bilo kupcev.

Največ kriv temu, da se ljudje v tem kraji neso marali naseljevati, je bil strah pred Indijani, pred kateterimi je bilo težko braniti naselbine. Leta 1833. so Zjed. države popolnoma zmagale Indijane in jih razpršile. Nekatere so podvrgle. Sedaj je bila zagotovljena varnost v teh krajih. S tem letom se pa tudi prav za prav Čikago začenja, staro je torej 60 let. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Varstvo zoper rujo železnih delov, ležečih pod vodo. Dosedaj nimamo še pravega in povsem zanesljivega sredstva, s katerim bi se prepečila ruja železnih delov, cevij i t. d., ki leže v vodi. Najbolj običajno sredstvo je bilo do sedaj asfalt. Asfaltirani železni predmeti se pod vodo dolgo časa ohranijo brez ruje, a vendar se s časoma začno delati na njih rijaste lise, ki se potem hitro širijo in asfalt odstranijo. Bolj trpežno kakor asfalt je po novejših poskušnjah nastopno sredstvo: dotični železni deli (cevi i. t. d.) se dobro okrtačijo z jeklenimi krtačami, da jim odstranimo vso nesnago in tudi rujo, ako se jih je uže prijela, potem se pa s cunjami dobro zdrgnejo. Nato vzamemo dobrega portlandskega cementa, pomešamo z vodo, da je gost kakor kaka barva in namažemo ž njim dotično železo. Pozneje potresemo še suhega cementa po namazanih delih, najbolje s pomočjo male vrečice, kakor se to zgodi pri formah za kovinsko litje. Konečno naj se počasi posuši. Ta manipulacija se ponavlja 5—6krat, a vselej je treba počakati, da se cement dobro posuši.

Kmetijstvo.

Škorec.

Mej najpridnejše zatiralce mrčesov šteti je škorec. Posebno, kadar ženeš živino na pokošene travnike ali požeto polje, pridruži se hitro škorec. To zaradi tega, da

*

obira obade, kateri z brenčanjem vznemirjajo živino. Ta žuželka, ki živino nadleguje v juliji, avgustu in septembru, kadar jo ni tako lahko dobiti, leže svoja jajca v kožo govedom. Iz teh jajec se izležejo ličinke in sedaj se narede živini muzolji. Ličinka ostane do junija ali julija druzega leta v koži. Ko je tako zrasla, zapusti svoje bivališče, če je poprej ni kak škorec živini izvlekel, pade na tla in se v tleh spremeni v bubo. V sedmih tednih pa izleti iz bube obad. Škorci pobero na stotine obadov in njih ličink, katere potem ne nadlegujejo živine.

Škorci pa zatirajo tudi druge škodljive mrčese, kakor črve majskega kebra, raznovrstne manjše ličinke in črve. Po letu pobirajo kobilice, kebre in leteče žuželke po travnikih in njivah. Po zelji pobero pa mnogo gosenic.

S pokončavanjem škodljivih mrčesov škorec veliko koristi kmetu, zato bi da pa moral gojiti, ne pa preganjati, kakor se semtertja rado pripeti. Škorci se hitro množe, ker vale dvakrat na leto po kacih šest mladičev.

Natančneja opazovanja so pokazala, da par škorcev s svojimi mladiči pokonča na dan nad 300 žuželk. Skoro vsake tri do pet minut prinese škorec v gnezdo kako žuželko. Iz povedanega je vidno, kako strašne množine škodljivcev pokončajo škorci.

Škorec je tica selilka, ali ostane jako dolgo v našem kraji. Pomladi zgodaj pride in še le pozno v jeseni nas zapusti. Škorec je marljiv in vesel tič, kaj prijazna prikazen. Pravi vzgled marljivosti je, skoro nič ne miruje. Navadno gnezdi v drevesnih duplih, rad pa tudi napravi svoje gnezdo v umetno napravljene škatlje, katere mu človek postavi. Včasih je pa tudi zadovoljen s kako špranjo v zidu ali strehi.

Škorčeva korist se pa tako splošno ne priznava, kakor bi bilo želeti. Mnogi ga hočejo razkričati celo za škodljivca, ki krade grozdje, češnje in tudi zrnje, in še verjeti nočejo, da škodljive žuželke pobira. Natančneje nekateri nočejo živali opazovati, tudi najslavnejšim prirodoznancem pa ne verjemo.

Mnogi kmetje celo vojno napovedujejo škorcem in bi jih najrajše polovili in podušili. Posebno jih pa jezi, če kdo na drevesa obeša kake škatlje, da bi v njih škorci gnezdili.

Kdor je imel škorca v tičnici, se je pač prepričal, da ne jé vinskih jagod. Če mu vinsko jagodo ponudiš, jo morda iz radovednosti vzame v klun, potem jo pa spusti na tla ter se je več ne pritakne. Zato pa priporočamo kmetom, da varujejo škorce in vse store, da se ti tiči naselijo na njih posestvu v večji množini. Dobroto bodo s tem povrnili, da bodo pokončali veliko število mrčesov in torej odvrnili velike nadloge.

Kmetijske raznoterosti.

Ržene in pšenične otrobi so jako dobra krma za živino. Po skušnjah so ržene otrobi posebno dobre za krave, ker imajo več mleka in boljše mleko, če se jim dajo. Pšenične otrobi so pa bolje za debelenje živine.

Prilivanje drevesom. Po leti je treba prilivati sadnemu drevju, ki raste na zemlji, katera ne drži moče. S prilivanjem dosežemo, da ne odpade nezrelo sadje in pa da drevo dela sadne popke za drugo leto. Prilivati se pa ne sme prav blizu debla, temveč malo proč, ker vodo srkajo male koreninice, ki pa niso prav pri deblu.

Kose in srpi se raje brusijo, ako se denejo pol ure pred v vodo, kateri se je prililo pol odstotka žveplene kisline.

Poučni in zabavni del.

Balkanska mesta.

Gabrovo.

Iz Kazanlika pelja pot proti Gabrovemu s prva mej lepimi rožnimi vrti in orehovimi gaji. V lepem orehovem gaji je lepa vas Hasat (Haskiej). Ta vas je pod turško vlado bila skoro popolnoma turška. S tega časa se je pa vse bistveno spremenilo.

Ko so se približale ruske čete, so Turki po večjem pobegnili in se večinoma niso več povrnili. Sedaj je v Hasatu nad 1100 prebivalcev in mej njimi jedva 300 Turkov, ki so vsi jako ubogi, umazani in raztrgani. Nekoliko dalje od te vasi je lep gozdič Šejnovo, kjer se je turška šipkovska vojska udala ruskemu generalu Skobelevu. Dalje prav pod gorami je pa velika bolgarska vas Šipka. Pred rusko-turško vojsko je to selo bilo celo mesto; imelo je nad 700 hiš, katere so bili popolnoma razdrli, kajti tukaj okrog so se vršili največji boji. Sedaj se je vas že zopet precej opomogla. Ima že blizu 2000 prebivalcev in novo cerkev.

Od te vasi pelje v ovinkih cesta čez Balkan. Okrog te ceste grobi in spomeniki potnika spominjajo na grozne dogodke koncem avgusta leta 1877. Vidijo se še ostanki utrdb in nasipov, v katerih so se Rusi bojevali. Na vrhu je jako lep pogled proti jugu na trakiško planjavo in Rodopske gore, proti severu se pa razprostira gorska gozdnata pokrajina z mnogimi potoki, iz katerih se zbira reka Jantra. Po tem goratem kraji raztresena je skupina manjših kmetskih koč.

Le v jednem kraji v nižavi vidi se več rudečih streh. To je mesto Gabrovo. To mesto ima visoke hiše, ozke ulice in lepe prodajalnice, sicer pa ima popolnoma krščanski značaj. Tukaj ni Turkov, minaretov in haremskih zidov. Hiše so krite s pločami. Skozi mesto teče ali skoro bi rekli dere reka Jantra, čez katero drži v mestu šest mostov. Mesto šteje po poslednjem ljudskem številjenji 7988 prebivalcev in mej temi je 7948 Bolgarov, 15 Turkov, 9 Nemcev in 7 Grkov. Turkov sploh okrog Gabrovega ni. V vsem gabrovskem okrožji so po zadnjem ljudskem številjenji našteli 26 mohamedancev mej 34000 prebivalci. V Gabrovem in okolici ni bilo Turkov tudi pred osvobojenjem Bolgarije. Razen turških žandarjev in uradnikov ga skoro ni bilo mohamedanca.

Zgodovinski spomini Gabrovega sezajo le v 18. stoletje; mesto je torej novejšega izvora. V prejšnjem stoletji so gabrovski trgovci že trgovali z Rusijo in Rumu-

nijo. Leta 1798. so bile mesto sežgale turške vojske, ki so šle proti puntarjem v Vidin. Leta 1829. je zasel general Kiselev Gabrovo in Šipko, ali se je kmalu zopet umaknil preko Svistova.

Gabrovo je posebnega pomena za bolgarski narodni razvoj. Popolnoma brez šol Bolgari niso bili niti v srednjem veku. Pri samostanih in cerkvah so bile šole, v katerih so se učenci učili čitati in pa na pamet učili odstavke iz cerkvenih knjig. Te šole bile so v prvi vrsti pripravljalnice za duhovski stan. V začetku tega stoletja so se začele snovati pod vplivom grških skofov in bogatih trgovcev boljše šole, katerih vspeh je bil pa slab, ker so šole bile grške in torej v njih učenci učitelja niso razumeli. Za Bolgarijo je torej bila tedaj nastopila podobna doba, kakor jo še skoro vsi pomnimo po Slovenskem, in na Koroškem žal še sedaj ni prenehala. Za Bolgare so to bili žalostni časi; Turki so jih pritiskali v gmotnem oziru, v duševnem jih je pa stiskala in potujčevala grška cerkev. Narod se je pa tedaj še malo zavedal.

Rusko-turška vojna 1828. in 1829. leta je pa nekoliko probudila narod bolgarski iz duševnega spanja. Začelo se je nekako narodno gibanje. Leta 1835. so v Gabrovem nekateri bolgarski trgovci osnovali prvo čisto bolgarsko šolo pod vodstvom za bolgarski duševni razvoj jako zaslužnega meniha Neofita, umršega leta 1881. Osnova te šole pa ni bilo tako lahko delo. Poleg ovir z državne in cerkvene strani, je tudi pomanjkovalo učnih knjig. Hitro so se priredile po raznih grških in ruskih knjigah in tiskale v Srbiji. Gabrovčane so kmalu začeli drugod posnemati in snovati bolgarske šole. Te šole so narod prebudile in ga pripravile za veliko cerkveno borbo, ki se je končala s tem, da so se Bolgari odločili od grške cerkve in so v cerkvenem oziru postali samostojni.

Gabrovska šola se je lepo razvijala že pod Turčijo, iz nje prihaja mnogo sedanje bolgarske inteligence. Še pod Turčijo se je bila razširila v nekako meščansko šolo s 6 razredi, v kateri so se poučevali predmeti, ki se drugod uče po srednjih šolah. Po osvobojenji Bolgarije se je spremenila v realno gimnazijo in na njej poučuje 20 učnih močij.

Obrtnija je v Gabrovem že dolgo precej razvita. Že dolgo tu izdelujejo nekako raševino iz volne, ki se imenuje šajak. Tega blaga se izdela na leto kacih dvesto tisoč vatlov. Nekoliko se ga proda v Bolgariji, nekoliko pa izvaža v Turčijo, največ v Malo Azijo. Veliko se v Gabrovem izdela vrvic, s katerimi v Bolgariji obšivajo posebno žensko obleko. Te vrvice, ki se imenujejo gajtan, se tudi izvažajo posebno v Srbijo.

V Gabrovem izdelujejo tudi mnogo usnja, posebno za vojsko. Prejšnje čase so posebno izdelovali lep safijan, katerega so izvažali po vsej Turčiji, ali ta obrt je pa zadnji čas opešal. Včasih je v Gabrovem tudi cvetelo orožarstvo. Ta obrt so pa Turki zatrli iz nezauupanja proti Bolgarom. Sedaj v Gabrovem izdelujejo samo še nože in jagatane.

Neko ne baš lepo prikazen pa imamo omeniti o Gabrovem. Opaža se precejšnje nasprotje mej tako imenovanimi boljšimi stanovi in drugimi meščani, katerega drugod v Bolgariji navadno ni. Prvi nekako prezirajo ubožnejše, kakor to opažamo tudi pri nas, zlasti po manjših mestih. To nasprotje izvira še izza turških časov in z veseljem lahko omenimo, da se manjša. Pod Turčijo so bili ti boljši stanovi, ki so imeli denar, nekaki posredovalci mej vlado in nižjim kristijanskim prebivalstvom, in so vsled tega bili v večji veljavi. Navadno so pa posojevali tudi denar proti oderuškim obrestim, kar delajo še dandanes. Take veljave pa ti boljši stanovi, čorbodži imenovani, nikdar nikjer v Bolgariji niso bili dosegli, kakor v nekaterih drugih Turčiji podjarmljenih deželah, n. pr. na Grškem, pa tudi v Srbiji. Bolgar je že po svoji naravi jako demokratičen, zato posebno velika razlika stanov ni mogoča.

Prebivalci v gabrovski okolici se pečajo s poljedelstvom in živinarstvom. Tu vidiš velike čede goved in koz. Prebivalci nosijo široko, volneno, rujavo obleko in kosmate kape. Kmetice imajo modre kapice, iz pod katerih jim zadaj visi bel robec. Ljudje so jako prijazni, zelo delavni. Kaj prisrčno pozdravljajo vsacega tujca.

Ne daleč od Gabrovega je mestece Trjavno, kjer je premogovnik. V tem mestu je mnogo zidarjev in cerkvenih slikarjev, ki hodijo na delo po vsej Bolgariji. Ob cesti v Trnovo je pa Drjanovo, katero mesto ima nekaj nad 3000 prebivalcev. Hiše v tem mestu so pri tleh zidane, više pa lesene in s pločami krite. Zaradi mnogih gozdov je gabrovska okolica sploh jako prijetna, če tudi podnebje ni tako milo, kakor na južni strani Balkana.

Poučni in zabavni drobiž.

Slovnica hebrejščine. Dr. Juraj Dočkal, profesor na vseučilišči v Zagrebu, je izdal „Slovnico hebrejskoga jezika“ v hrvaščini. S tem hoče pisatelj olajšati učenje hebrejščine hrvatski zlasti bogoslovski mladini. Knjiga je jako jasno pisana in je porabna tudi za Slovence, zanimajoče se za hebrejščino.

Srbskih šol v Turčiji je 111, na katerih je 3926 učencev in 518 učenk. Na njih podučuje 127 učiteljev in 9 učiteljic. V Carigradu je jedna šola z dvema učiteljema in 68 učenci, v Stari Srbiji 88 šol s 101 učiteljem in 3458 učenci, v Makedoniji pa 31 šol, s 869 učenci in 110 učitelji, v Albaniji je jedna šola s 50 učenci in 3 učitelji. Večje število srbskih učencev je torej samo v Stari Srbiji. V Makedoniji je dosti učiteljev, katere so največ poslali iz Srbije, ali učencev ni, ker je prebivalstvo po večjem bolgarsko.

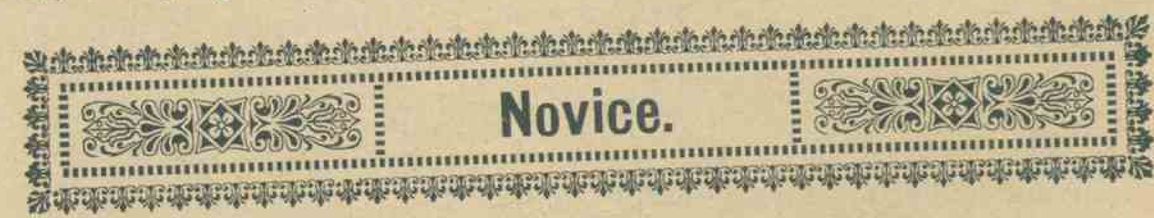

Deželni zbor.

Posl. Hribar poroča o zgradbi dekoracijske shrambe za deželno gledišče in v imenu finančnega odseka predlaga: 1.) Za zgradbo dekoracijske shrambe za dež. gledišče dovoli se znesek 6300 gld. 2.) Dalje se dovoli: a) za napravo vzdigovalnega mostu na odru znesek 300 gld. b) za napravo parnega aparata 400 gld. c) za razširjanje kostumnih skladišč nad naj-

višjim ramenom prozoriščnih stopnic 300 gld. Vkup torej 1000 gld. 3) Vsi ad 1.) in 2.) navedeni zneski izplačajo naj se predujmoma iz dež zaklada. Predlogi se vzprejmo brez ugovora. Posl baron Schwegel poroča o prepustitvi v posesti dežele se nahajajočih glavinskih delnic lokalne železnice Ljubljana-Kamnik vladi po ceni 50 odstotkov nominalnega zneska. Država namerava odkupiti kamniško železnico, toda takrat, kedar dobi glavinske delnice, ki še niso v njeni lasti. Dežela ima za 70.000 gld. teh delnic. Deželni odbor je mnenja, da je te prodati. Tudi finančni odsek je tega mnenja, na kar se sklene te delnice prodati državi za 50 % nominalne vrednosti. Prošnja pisatelja Jak. Alešovca se izroči dež. odboru v rešitev z naročilom, da glede njegovega preskrbljenja v tukajšnji hiralnici z redom usmiljenih sester sklene primerno pogodbo; istotako se izroči dež. odboru v rešitev prošnja županstva v Dolenjivasi za podporo za napravo občinskega mostu. Seja na to preneha in se nadaljuje ob 3. uri popoludne.

Posl. Šuklje stavi nujni predlog, ki se glasi: Deželni zbor naj skleni: a) Ker se vsled mnogih dodatnih kreditov, dovoljenih tekom tega sesijskega oddelka kaže izdaten primanjkljaj nasproti svoječasnemu proračunu deželnega zaklada za l. 1893. pooblašča se deželni odbor, da pokrije primankljaj iz blagajničnih preostankov, oziroma potom kreditne operacije, katera pa ne sme prekoračiti svote 50 000 gld. b) Kredit, dovoljen za podpore po uimah poškodovanim zviša se od 4000 na 6000 gld. — Predloga se vzprejmeta. Posl. dr. Tavčar poroča o načrtu novele k zakonu z dne 26 oktokra 1887. dež. zak. št. 2, 1888., agrarski zakon. Prenarede se nekateri paragrafi tega zakona zadevajoči razdelbo skupnih zemljišč in uredbo dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja. Posl. Povše poroča o samostalnemu predlogu gosp. poslanca Šukljeja glede preskrbovanja kraških pokrajin s pitno vodo in v imenu upravnega odseka predlaga: Deželnemu odboru se naroča, izposlovati pri visoki vladi, da kar hitro mogoče predloži državnemu zboru načrt zakona o preskrbovanji kraških pokrajin s pitno vodo, in sicer na tej podstavi, da se pokritje viši po prispevkih države, dežele in udeležencev. Poslanec dr. Papež se strinja s tem predlogom, vendar pa želi, da se dela pričeta v tem oziru nadaljujejo in se naj ne čaka na ta zakon. Predlog upravnega odseka so na to vzprejme. Isti poslanec poroča od dež. odbora letnem poročilu: Agrarne razmere. Poročilo vzame se na znanje. Posl. dr. Tavčar poroča o predlogu c. kr. dež. agrarske komisije v Ljubljani zaradi pogodbe glede nastavljenja potrebnega zemljemerskega osebja pri agrarskih operacijah in v imenu upravnega odseka predlaga: Dežela dovoli v svrho agrarskih operacij letnega predujema, oziroma kredita v znesku 15.000 gld. s pogojem, da se tudi za Dolenjsko, in sicer s sedežem v Rudolfovem, nastavi poseben agrarni komisar s potrebnim zemljemerskim osobjem. Ob enem se zahteva, da mora biti zemljemersko osobje zmožno tudi slovenskega ali vsaj kakega drugega slovanskega jezika. Predlog se vzprejme. Posl. Lenarčič poroča o uvrstitvi več v cestnem skladovnem okraji velikolaškem se nahajajočih občinskih cest med okrajne ceste in v imenu upravnega odseka stavi nastopne predloge: 1.) Za zdaj, dokler se ne pokaže vpliv dolenjske železnice na ceste po Dolenjskem, se prošnja občin Turjak in Lužarje-Vlaka za uvrstitev občinske ceste od Kraja do Karlovice med okrajne ceste odkloni. Dovoli pa se za vzdržavanje te ceste na leto 250 gld. podpore velikolaškemu okrajnemu cestnemu odboru. 2.) Prošnja občine Sv. Gregor za uvrstenje popravljene ceste čez Dvorsko vas v Malo Slivico med okrajne ceste se za sedaj odkloni, dovoli pa letne podpore 100 gld. za to cesto. 3.) Prošnja velikolaškega okrajnega cestnega odbora, da bi se popravila občinska cesta med Malo Slivico in Sv. Gregorjem, se za zdaj odkloni, dovoli pa se letne podpore 250 gld., in sicer velikolaškemu okraju 150 gld., ribniškemu pa 100 gld. Predlogi se vzprejmo. Posl. Kersnik poroča o dovolitvi priklad za cestne namene. Poročevalec v imenu upravnega odseka predlaga, da naj dež. odbor onim krajem, ki ne bodo shajali z 20 % priklade, dovoli nad 20 % priklade na neposrednje davke. Predlog se vzprejme. Posl. dr. Tavčar poroča o določitvi gotovega časa za vsakoletno sklicanje dež. zbora in v imenu upravnega odseka predlaga nastopno resolucijo: „Deželni zbor kranjski izreka, da je nujno potrebno, da se vsi deželni zbori v prihodnje vsako leto redno sklicujejo v določeni dobi k zasedanjem in da se posebej kranjski deželni zbor skliče vsako leto k rednemu zasedanju v drugi polovici meseca aprila; deželnemu odboru pa se naroča, da v tem oziru vse potrebno ukrene“. Resolucija se sprejme. Isti posl. poroča o prošnji meščanov in obrtnikov v Krškem, da se sklene peticija zarad podržavljenja južne železnice. Poročevalec to prošnjo združi s poročilom o predlogu posl. Murnika glede podržavljenja južne železnice in predlaga v imenu upravnega odseka: Deželnemu odboru se naroča: a) da se obrne do ravnateljstva c. kr. priv. južne železnice, da prenaredi reformno tarifo; b) da se obrne do c. kr. trgovinskega ministerstva, da ves svoj vpliv porabi v to, da se reformna tarifa c. kr. priv. južne železnice biž ko mogoče premeni; c) da se obrne do visokega c. kr. trgovinskega ministerstva s sprošnjo, da prevzame država promet po južni železnici, ako bi ta ne predrugačila tarife, in da vse potrebno ukrene, da se svoječasno podržavi južna železnica“. Predlogi se vsprejmo. Posl. Murnik poroča o predlogu posl. Kersnika glede slamarskega obrta v Domžalah. Poročevalec v imenu upravnega odseka predlaga že objavljeni nasvet Kersnikov. Predlog se vsprejme. Poslanec Stegnar poroča o nekaterih paragrafih letnega poročila dež. odbora, ki se vzamejo na znanje. Posl. Hribar nasvetuje, da se dež. odborniku in poslancu, gosp. ces. svetniku Murniku na zaslugah, katere si je kot član konsorcija za dolenjske železnice in upravni odbornik teh železnic pridobil za deželo Kranjsko, izreče zahvala visoke zbornice. Zbornica soglasno pritrdi temu predlogu. — Na to deželni glavar s trikratnimi „Slava“ klici presvitlemu vladarju zaključi sejo in ob enem tudi zasedanje.

— **Osobne vesti. Današnji uradni list ve iz zanesljivega vira poročati, da je voditelj deželne vlade kranjske gosp. dvorni svetnik Viktor baron Hein imenovan deželnim predsednikom vojvodine Kranjske.** — Notarjem v Ribnici je imenovan g. Ign. Gruntar, dosedaj notar v Logatci in dosedanji voditelj notarijata v Ribnici, g. Emil Orožen imenovan je notarjem v Trebnjem. — Na graškem vseučilišči bil je v soboto promoviran doktorjem modroslovja g. Jos. Šorn, profesor na tukajšnji višji gimnaziji.

— **Odlikovanje.** Za razstavljene kranjske rake je dobil zlato svetinjo na razstavi osrednje kmetijske družbe za kraljestvo češko g. zemljemerec V. Ulrich v Ljubljani.

— † **Josip Juvančič.** Dne 1. junija t. l. umrl je v Tolminu g. Jos. Juvančič, c. kr. notar in posestnik ter slovenski poslanec v goriškem deželnem zboru, v 59 letu svoje starosti. Pokojnik bil je vesten zastopnik svojih volilcev v dež. zboru goriškem in ob ednem tudi načelnik slovenskemu deželnozborskemu klubu. Bodi mu blag spomin!

— **Izpred porotnega sodišča.** Porotno sodišče ljubljansko obsodilo je te dni: Gregorja Žerovnika zaradi tatvine v želimeljski cerkvi na 8 let težke ječe, po prestani ječi ga pa pošljejo v prisilno delavnico; Pavla Fajdiga iz Malih Raven zaradi tatvine in goljufije na 6 let težke ječe; bivšega poštnega upravitelja J. Rakiča v Kokri zaradi poneverjenja na 5 let težke ječe; delavca Jan. Lapa iz Dovskega zaradi tatvine in ropa na 10 let težke ječe; Jan. Jeriho iz Ljubljane zaradi spolskega posilstva na 15 mesecev težke ječe; Jak. Petkovšeka iz Hrušice na Vipavskem zaradi uboja na 6 mesecev težke ječe. Včeraj bila sta zaradi ubojo obsojena 19letni Ant. Klemenčič in 31letni France Lavtar oba iz Selc prvi na 5 let in drugi na 7 let težke ječe ter France Dimnik iz Ljubljane tudi zaradi hudodelstva uboja na 5 let težke ječe.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslala blagorodna g. Ana Lenarčičeva, prvometnica ženske podružnice na Vrhniki, 152 gld ; — 52 gld. namreč nabranih o svatbi gospodov dr. J. Marolta in Fr. Župneka v Verdu pri Vrhniki in 100 gld. pa pokroviteljine g. dr. J. Marolta. — Po g. dr. med. Krušiči, prvomestniku graške akademične podružnice smo prejeli za društveno leto 1892. 101 gld. udnine kar je gotovo zdaten dar na domovinski žrtvenik, ker udje pač niso vselej v najsijajnejih gmotnih razmerah. — Odzvavši se poslanici, s katero smo lansko leto povabili vsa društva v krog pokroviteljev naše družbe, postala je pokroviteljica „Narodna tiskarna“ v Ljubljani z zneskom 200 kron. — Prvomestnica Cerkniško-Planinske ženske podružnice, bl. g. Matilda Sebenikarjeva je poslala 50 gld. kot čisti dohodek veselice, ki jo je priredila v prid družbi 9 apr. sl. čitalnica v Planini — Po g. Ivanu Hribarji smo prejeli 45 gld. kroninega daru vrlih koroških domoljubov; darovali so pa preč. g. Henrik Angerer, dekan v Št. Lenartu v labodski dolini, č. g Fr. Bayer, kapelan v Dobrli vesi, č. g. Jožef Fugger, župnijski upravitelj v Medgorjah povodom papeževe slavnosti in Neimenovanec iz Železne Kaplje po 20 kron; č. g. Simon Čemer, župnik na Žihpoljah pa 10 kron — V Št. Rupertu na Dolenjskem umrli trgovec, g. Martin Jurič, je v oporoki volil družbi 20 gld. — Blagajnik podružnice v Podgradu v Istri, g. Josip Volk, je poslal 15 gld., ki so jih zložili „Antje“, g. učitelj Alojzij Novak pa 14 gld., nabranih o svatbi g. Fr. Šinkovca, trgovca in posestnika v Idriji. — V gostilni pri g. Košenini v Ljubljani so darovali dosedaj za družbo „prvo krono“ g. Košenina in gospa 2 kroni, g. Müller 2 kroni, po jedno krono pa: gospa M. Kunc, gdč. Leopoldina Križaj, gg. Janko Češnik, dr Furlan, Ferlič, Fürsager, Jenič, Kastelic, Kmet, Kolenc, Košmelj, Kozlevčar, Kraigher, Ant. Krapš, M. Kunc, Lapajne, Mally, Mušič, Platner, Rainer, dr. Schweiger in Fr. Stare. — Iz „Narodne tiskarne“ smo prejeli 15 kron; 10 so jih darovali gg. člani uredništva „Slov Naroda“, 5 pa sl. upravniško osobje „Narodne tiskarne“. Dalje so družbi še naklonili. Strelski klub „Sokola“ pri zaključku streljanja 5 gld 20 kr,: v Barkovljah umrli g. Anton Stare je družbi volil 5 gld.; g. M. Vuga od sv. Lucije ob Soči 5 gld., ki so jih zložili Mostarji o velikonočnem semnji za piruhe naši deci ob narodnih mejah; č. g. Jakob Pokoren, kapelan v Poljanah, 3 gld. 65 kr., kot dar vesele družbe; tri narodne sestre iz Št. Jarneja na Dolenjskem 6 kron; č g. Valentin Bernik, beneficijat na Vrhpolji pri Moravčah, 3 gld. v imenu vesele družbe, g. Matej Zadnikar, gostilničar pri „Sokolu“ v Ljubljani 2 gld, g. Jernej Bahovec, knjigotržni komptoirist, 1 gld. 60 kr., nabranih pri odhodu dveh prijateljev iz Ljubljane, g. Anton Brezovnik, učitelj v Vojniku pri Celji 1 gld. 30 kr., kot dar učiteljske družbe in Neimenovanec 1 gld. — Požrtvovalnim darovalcem naj bo obilna zahvala i zavest, da s svojimi darovi pomagajo vzgajati našo nežno, raznarodovanju izpostavljeno mladino v verskem, dinastičnem in domovinskem duhu. — Darovatelji „prvih kron“ naj imajo vedno več posnemalcev. Prijatelje po vseh slovenskih pa prosimo, da nabirajo „prve krone“ v svojih krogih; trud bo neznaten, a skupni vspeh gotovo velik.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Občnega zbora kmetijske družbe**, ki se je vršil včeraj dopoludne v mestni dvorani v Ljubljani vdeležilo se je do 80 članov. Po pozdravu predsednika ces. svetnika Murnika vzame se na znanje poročilo o delovanji glavnega odbora v letu 1892 in se odobrita račun za leto 1892 in proračun za l. 1894. Veleposestnica Josipina Hočevarjeva v Krškem izvoli se častnim članom društva. Družbenim podpredsednikom izvoli se zopet Jos. Seunig in v odbor tudi vsi stari odborniki in sicer gg.: dež glavar Detela, c. kr. gozdni svetnik Goll, c. kr. okr. živinozdrav. A. Folakowsky, c. kr. profesor Franke, veleposestnik in dežel. poslanec Lenarčič, deželni višji inžener Witschl, odvetnik dr. pl. Wurzbach in nadučitelj Janko Žirovnik.

— **Dopolnilne volitve v odbor »Matice Slovenske«.** Na 28. občnem zboru, ki se je vršil minolo sredo so bili izvoljeni v odbor nastopni gospodje: Grasselli, dr. Lesar, Navratil, Rutar, Praprotnik, Stegnar, Zupančič, Svetec, Vavru, Al. Tavčar in Šuman. — Vsega bilo je oddanih 314 glasov.

— **Slavnost v korist družbe sv. Cirila in Metoda** priredi v nedeljo dne 11. junija t. l. podružnica sv. Cirila in Metoda za Šiško. Pri slavnosti sodelujejo: Tel. društvo „Ljubljanski Sokol“, pevsko društvo „Slavec“ in meš. zbor šišenske čitalnice.

— **Narodna čitalnica v Kranju** praznuje prav slovesno dne 13 avgusta t. l. tridesetletnico svojega obstanka.

— **Učiteljska konferencija.** Dne 28. junija 1893. l. ob 8. uri dopoludne bode v mestni dvorani v Ljubljani okrajna konferencija učiteljstva slovenskih in slovensko-nemških ljubljanskih ljudskih šol.

— **»Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega«** ima svoje šesto glavno zborovanje dne 5. julija t. l ob 10. uri dopoludne v Babinem polji.

— **Pravico javnosti** podelilo je naučno ministerstvo ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu.

— **300letni spomin zmage nad Turki** praznovalo bode vojaško veteransko društvo v Domžalah dne 25. t. m. s slovesno sv. mašo in popoludne z veliko veselico na „Šumbergu“.

— **V mestno hranilnico ljubljansko** vložilo je meseca maja t. l 542 strank 149.725 gld. 75 kr., vzdignilo pa 439 strank 155 821 gld. 91 kr.

— **Dolenjske železnice.** Minoli teden poskusili so s težko lokomotivo ravno dodelana železnična mostova pri Vodmatu in pri klavnici. Mostova obnesla sta se dovolj trdna in zanesljiva, na kar se je pričelo s prevažanjem gramoza po progi.

— **Železnico v Ziljski dolini na Koroškem** pričeli so graditi dne 20. maja t l.

— **Nova brzojavna proga** naredila se bode za potrebe železniškega prometa ob novi dolenjski železnici. Za zdaj je odredilo ministerstvo, da se takoj izdela proga Ljubljana-Kočevje. Delo bode vodil g. c. kr. poštni azistent Vincencij Kolenc iz Trsta.

— **Oblikatorična kronska veljava.** Kakor se poroča, uvelo se bo obligatorično računanje s kronami še le s 1. januvarijem 1895.

— **Srebrnjaki po 2 gld.**, kovani povodom srebrne poroke cesarja in cesarice pridejo iz prometa in sicer jih vzprejemajo cesarske blagajne le še do 31. julija t. l.

— **Savski most pri Smledniku.** Jutri vrši se kolavdacija zbiljskega mostu čez Savo; prihodnjo sredo dne 14. t. m. ob 3. uri popoludne se bode pa most cerkveno blagoslovil in potem slovesno odprl.

— **Hranilnica v Kranji** otvori se vsled sklepa občinskega sveta kranjskega dne 6. julija t. l. Prošnje za posojila vzprejemajo se že z 15. junijem t. l. V hranilničnem odboru so nastopni gg.: notar Viktor Globočnik, predsednik; dekan Anton Mežnarec, podpredsednik; Rajmund Krisper, Vinko Majdič, Peter Mayr, Franc Omersa, Tom. Pavšler st., Tom. Pavšler ml, Ferd. Pollak, Ferd. Sajovic, Karol Šavnik in Ferd. Staré. Vodja pisarne je g. Ferd. Sajovic

— **Na sv. Višarje** pelje prvi letošnji posebni vlak po znižani ceni dne 26. junija t. l. Več o tem poizve se v potovalni pisarni g. Paulina v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

— **Wolfovega slovensko-nemškega slovarja** izšel je četrti sešitek, obsegajoč besede „govoričenje“ do „izmodrovati“.

— **Umrl** je minoli teden v Šmartinu pri Kranji ondotni župnik č. g. Anton Klemen v 73letu svoje dobe. Naj v miru počiva.

— **Velik požar.** Dne 6. t. m. uničil je v Zabreznici v radovljiškem okraju velik požar 12 gospodarjem vsa poslopja. Zgorel je tudi en človek in več živine. Škode je 20.000 gld., dočim so bili vsi pogorelci zavarovani le za 2700 gld. Kako je nastal ogenj, se še ne ve.

— **Požar.** Dne 6. t. m. ob 2. uri po noči nastal je pri posestniku Jož. Pernetu v Ponovi vasi ogenj in je vpepelil temu vsa poslopja s krmo in obleko vred. Škode je 1680 gld., dočim je bil pogorelec samo za 812 gld. zavarovan.

— **Nesreča.** Na Zidanem mostu sta dva vagona tako močno zgrabila železniškega delavca Jož. Likovnika, da je nesrečnež v par minutah umrl.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 27. maja 1893. Pšenica gld. 9·75 kr., rž gld. 7·50 kr., ječmen gld. 7·— kr., oves gld. 7·80 kr., ajda gld. 10·— kr., proso gld. 6·50 kr., turšica gld. 6·70 kr., leča gld. 14·— kr., grah gld. 14·— kr., fižol gld. 10.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

Na Dunaji dne 3. junija t. l.: 88, 12, 38, 50, 47.
V Lincu dne 4. junija t. l.: 34, 30, 21, 14, 9.
V Gradci dne 3. junija t. l.: 72, 48, 17, 24, 75.
V Brnu dne 7. junija t. l.: 28, 55, 75, 19, 43.

Vizitnice

priporoča

J. Blaznik-ova tiskarna v Ljubljani.

BOŽJAST

se ozdravi popolnoma brez povrnitve bolezni. Tisuč ozdravljanj dokazujejo ta čudež vednosti. — Natančne poročila, s priloženo poštno znamko, se pošlje na:

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre. (17—20)

Kuverte s firmo

priporoča

J. Blaznik-ova tiskarna v Ljubljani.

ČISTA KRI

je zdravje!

Tajne bolezni, lišaji, spuščaji, splošna utrujenost, slabost zginejo pri zdravi krvi. Mi garantujemo temeljita lečba po navodilu naše metode. — Prašanjem je priložiti poštno znamko. (16—20)

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre.

Neogibno potrebno je za vsako družino
Kathreiner-jeva
Kneipp-ova sladna kava
z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava zrnata ali pa z raznimi cikorijami zmešana kava in se iz te kave naredi **okusna** ter **zdrava** in **redilna** pijača. — **Nedosegljiva je kot dodatek k pravi kavi.** (14—29)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.
Ponaredeb se naj varuje.
Dobo se povsod. ½ kile 25 kr.

Krasni vzorci pošiljajo se privatnim naročnikom zastonj in poštnine prosto.

Bogate **vzorčne knjige**, kakor nikdar prej, pošlje se **krojačem** nekolekovano.

Jaz ne dajem **popusta** 2½ ali 3½ gld. pri metru in tudi **nobena darila** krojačem, kakor se pri nasprotnikom na škodo naročnikov godi, jaz imam le zadne in točne cene, tako da vsak **privatni naročnik dobro** in **ceno** kupi. Zategadelj se naj le moje vzorčne knjige zahtevajo.

Svarim tudi pred zopetnim cenejšim pismom nasprotnikov.

Blago za obleke.

Paruvien in **dosking** za preč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. **uradniške uniforme, veterance, ognjegasce, telovadce, livreje,** sukno za **bilarde** in **mize, prevleka** za **vozove, loden,** tudi nepremočljiv za **lovske sukne, perilo, potna ogrinala** od 4—14 gld. itd.

Kdor toraj ceno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno in ne **cene cunje,** ki niso **plačila** za **krojača vredne,** kupiti hoče, naj to stori pri

Jan. Stikarofsky-u v Brnu (Manšester avstrijski).

Največa zaloga sukna v vrednosti ½ milijona gld.

Da se vidi **velikost** in **zmožnost** naše hiše naj bo povedano, da je v moji roki **največi izvoz blaga v Evropi,** izdelovanje **grebenaste preje** (Kammgarn), **krojaških priprav** in velika **knjigoveznica,** druženo. Vabim toraj p. n. občinstvo, komur je dana priložnost mene v svojih velikanskih prodajalničnih prostorih obiskati, v katerih 150 ljudi dela, da se prepriča v istinosti goraj navedenega.

Pošlje se le po poštnem povzetji.

Dopisuje se v nemškem, češkem, ogrskem, polskem, laškem, francoskem in angleškem jeziku. (19—17)

Odgovorni urednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.